

Centrs Dardedze

2018-2022

Vīzija: Ikviens bērns Latvijā tiek mīlēts, aizsargāts, cienīts un aprūpēts, dzīvojot drošā vidē, kas brīva no jebkāda veida vardarbības.

Misija: Novērst bērnu seksuālu izmantošanu un nodrošināt palīdzību bērniem, kas piedzīvojuši jebkāda veida vardarbību, un viņu ģimenēm.

Mēs ticam, ka vardarbība pret bērnu IR novēršama!

Šajā darbības periodā Centrs Dardedze par savas darbības stratēģisko prioritāti izvirzījis seksuālās izmantošanas pret bērnu novēršanu visos līmeņos – primārajā (kad vardarbība nav notikusi), sekundārajā (situācijās, kad notikt seksuālai vardarbībai pret bērnu ir augstāks risks) un terciārajā (kad seksuālā vardarbība ir notikusi, lai tā neatkārtotos).

Mērķa grupas:

- Politikas veidotāji nacionālā līmenī
- Pašvaldību politikas veidotāji
- Profesionāļi, kas ikdienā strādā ar bērniem
- Vecāki un bērnu aprūpē iesaistītās personas
- Bērni un jaunieši

Darbības pamatprincipi:

- **Bērna tiesību īstenošana – pamats ikvienam lēmumam un rīcībai**

Paturam prātā bērnu tiesību pamatprincipus katrā mūsu rīcībā.

- **Nodrošināt bērna līdzdalību**

Iesaistām bērnu jautājumos un lēmumos, kas attiecas uz viņa dzīvi.

- **Nediskriminēt**

Ar cieņu izturamies pret visiem bērniem.

- **Ievērot bērna labākās intereses**

Vienmēr pajautājam sev, vai lēmums, ko pieņemam, nāks bērnam par labu gan šobrīd, gan arī ilgtermiņā.

- **Nemt vērā bērna un viņa ģimenes stiprās puses**

Ikvienam bērnam un ģimenei ir savas stiprās puses – saredzam ne tikai trūkumus, bet arī resursus, kas konkrētajā gadījumā var palīdzēt.

- **Nekaitēt bērnam**

Jebkura iejaukšanās, lai arī vislabāko nodomu vadīta, var nodarīt kaitējumu, tāpēc, pirms rīkoties, rūpīgi izsveram, aplānojam rīcību un pēc tam pārraugām iznākumu.

Piecgades mērķi:

1. Augstākajā līmenī veicināt sistēmiskas izmaiņas bērnu aizsardzībā un saskaņotu dažādu nozaru rīcību bērnu seksuālas izmantošanas novēršanai.
2. Samazināt riska faktorus un uzlabot aizsargājošos faktorus organizāciju vidēs ar mērķi novērst vardarbību pret bērniem (īpaši attiecībā uz bērnu seksuālu izmantošanu).
3. Mainīt kultūrā balstītas attieksmes un prakses, kas atbalsta vardarbības izmantošanu.
4. Aktualizēt dzimumu nevienlīdzības problēmu attiecībās.
5. Nodrošināt kvalitatīvu pakalpojumu pieejamību bērniem, kuri ir cietuši no vardarbības.
6. Veicināt Centra Dardedze attīstību.

Izmaiņu teorija

Meitenes un zēni aug drošā vidē, kas brīva no seksuālas izmantošanas un seksuālas vardarbības

Iznākums	<p>Vecāku, skolotāju un citu pieaugušo izpratnes līmenis par seksuālās izmantošanas riskiem ir pieaudzis; vairāk pievērš uzmanību brīdinājuma signāliem un savlaicīgi rīkojas, lai novērstu bērnu seksuālu izmantošanu.</p>	<p>Bērni spēj demonstrēt cieņu un pašcieņu attiecībās ar citiem; īsteno labos pieskārienus, ievēro robežas un spēj runāt ar uzticamu pieaugušo par savām bažām.</p>	<p>Bērni ar kaitējošas seksuālas uzvedības pieredzi rīkojas cieņpilni pret sevi un citiem, ievērojot adekvātas robežas tiešsaistē un reālajā dzīvē, un apmierina savas vajadzības sociāli pieņemamā veidā.</p>	<p>Katrā pašvaldībā darbojas efektīvs, pierādījumos balstīts plāns bērnu seksuālās izmantošanas novēršanai, kas palīdz savlaicīgi atpazīt, adekvāti reaģēt, un novērst seksuālo izmantošanu pret bērnu, mazinot riska faktorus un veicinot aizsargājošos faktoros.</p>
Intervence	<p>Informācija un iespējas izglītoties par seksuālās izmantošanas prevenciju ir pieejama vecākiem, skolotājiem un citiem pieaugušajiem, kas darbā saskaras ar bērniem.</p>	<p>Bērni dažādos vecumos tiek izglītoti par drošību attiecībās, cieņu un robežām.</p>	<p>Bērni ar kaitējošas seksuālās uzvedības pieredzi saņem informāciju un atbalstu, lai atpazītu pagātnes kaitējumu, mācītos cieņpilnākus uzvedības veidus gan tiešsaistē, gan reālajā dzīvē un saņemtu pietiekamu atbalstu no saviem vecākiem un aprūpētājiem.</p>	<p>Pašvaldību starpdisciplinārās komandas saņem atbalstu seksuālās izmantošanas pret bērnu novēršanas plānu izstrādei un īstenošanai. Tiek veicināta starpnozaru sadarbība bērnu seksuālās izmantošanas novēršanai.</p>
Problēmu veicinošie faktori	<p>Vecāki, skolotāji un citi pieaugušie ir vienaldzīgi pret bērnu seksuālās izmantošanas izplatību un raksturu, tiešsaistē un reālajā dzīvē, kā arī preventīvām darbībām, kas būtu veicamas.</p>	<p>Bērni ir viegli pakļaujami seksuālai izmantošanai, jo netiek izglītoti dzimumaudzināšanas jautājumos par drošiem pieskārieniem un robežām un izjūt par to kaunu; netiek veicināta pašnoteikšanās un bērni nejūtas droši runāt ar pieaugušajiem par savām bažām.</p>	<p>Bērni un jaunieši, īpaši zēni, neapgūst un neizturas cieņpilni attiecībās ar citiem; nespēj īstenot paškontroli seksuālas dabas jautājumos; ietekmējas no medijiem seksuālas dabas jautājumos; bērnībā ir guvuši traumatiskas pieredzes.</p>	<p>Valsts un pašvaldību politiķi un lēmumu pieņēmēji nav izveidojuši un ieviesuši visiem pieejamu pakalpojumu sistēmu bērnu seksuālās izmantošanas novēršanai</p>
Problēma	<p>Zēni un meitenes piedzīvo seksuālu izmantošanu un seksuālu vardarbību no pieaugušo un vienaudžu pāridarītāju puses mājās, skolā, kopienās un sabiedriskās vietās.</p>			